

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 10 mars 1938 kl. 2 e. m.

Utlåtande i anledning av väckta motioner angående vissa ändringar i lagen om kommission, handelsagentur och handelsresande.

Första lagutskottet har till behandling förehaft två inom riksdagen väckta motioner, nr 106 i första kammaren av herrar *Wallen* och *Rahmn* samt nr 204 i andra kammaren av herr *Åqvist m. fl.* I motionerna, vilka äro likalydande, hemställas att riksdagen måtte besluta vidtaga ändringar i lagen den 18 april 1914 om kommission, handelsagentur och handelsresande i enlighet med följande i motionerna framlagda lagutkast:

§ 85.

Med handelsresande förstås i denna lag en i en köpmans tjänst anställd person, vars åliggande huvudsakligen består i att för sin huvudmans räkning resa från ort till annan och därvid hos andra köpmän genom upptagande av köpeanbud (order) till huvudmannen eller slutande av försäljningsavtal i dennes namn rörande varor i och för dessas rörelse, verka för avsättning av varor, som icke medföras å resan.

Såsom handelsresande anses jämväl en i köpmans tjänst anställd person, vars åliggande består i att å den ort, där denne driver rörelse, besöka kunder och därvid verka för avsättning av köpmannens varor på sätt i första stycket sägs.

§ 86.

I fråga om handelsresandes skyldigheter och rättigheter mot huvudmannen skola det emellan ingångna avtalet och gällande handelsbruk lända till efterrättelse.

Handelsresande må icke, med mindre rätt därtill följer av avtalet eller giltig anledning föreligger, utan föregående uppsägning skiljas från sin tjänst eller själv lämna densamma. Uppsäges avtalet från någondera sidan, skall det upphöra att gälla med utgången av tredje kalendermånaden efter den då uppsägningen skedde.

Utan huvudmannens lov äge handelsresande icke samtidigt taga anställning hos annan huvudman eller såsom agent verka för avsättning av annan köpmans varor.

Handelsresandens lön kan utgå antingen i form av fast lön, fast lön och

Bihang till riksdagens protokoll 1938. 9 saml. 1 avd. Nr 22.

provision eller enbart provision. Skall lönen helt eller delvis utgå i form av provision, skola i fråga om villkoren för provisionens åtnjutande de i 68—70 §§ för handelsagent givna föreskrifter äga motsvarande tillämpning.

§ 87.

Utgår helt och hållet.

§ 88—92.

Lika med tidigare gällande.

§ 93.

Utgår helt och hållet.

I fråga om de skäl som ligga till grund för motionärernas hemställan får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till motionerna.

Lagen den 18 april 1914 om kommission, handelsagentur och handelsresande (kommissionslagen) reglerar vissa olika typer av merkantila mellanhänder vid varuomsättningen. Lagens 2 kap. handlar sålunda om *kommissionärer*, med vilka enligt 4 § förstås personer vilka åtagit sig uppdrag att för annans räkning men i eget namn sälja eller köpa lös egendom. 3 kap. avser *handelsagentur*. Handelsagent är enligt 65 § den, som åtagit sig uppdrag att för annans (huvudmannens) räkning verka för avsättning av varor genom att upptaga köpeanbud (order) till huvudmannen eller att i dennes namn sluta försäljningsavtal, och som icke är anställd i huvudmannens tjänst utan driver verksamheten såsom självständig yrkesidkare med eget kontor eller annan egen lokal för sin rörelse, dit meddelanden angående denna kunna sändas. Slutligen behandlas i lagens 4 kap., vilket omfattar 85—93 §§, *handelsresande* och *platsförsäljare*.

Med *handelsresande* förstås enligt 85 § den, som åtagit sig uppdrag att för en köpmans räkning resa från ort till annan och därvid, genom upptagande av köpeanbud (order) till huvudmannen eller slutande av försäljningsavtal i dennes namn, verka för avsättning av varor som icke medföras å resan. Enligt 93 § skola lagens bestämmelser om handelsresande i allo äga motsvarande tillämpning å *platsförsäljare*, vilka skilja sig från handelsresande därutinnan, att platsförsäljaren icke skall resa från ort till annan utan ha sin verksamhet inom den ort där huvudmannen driver sin rörelse.

Beträffande rättsförhållandet mellan en handelsresande och *tredje man* (köparen) gälla samma bestämmelser för alla handelsresande. Stadganden i dessa hänseenden upptagas i 88—92 §§, vilka i stort sett innebära enahanda regler som i fråga om handelsagenter.

I avseende å rättsförhållandet mellan en handelsresande och hans *huvudman* — sålunda bland annat deras inbördes skyldigheter, ersättningen som

kan tillkomma den resande för hans verksamhet och förutsättningarna för uppdragets upphörande — gälla däremot väsentligen olika regler, *allt eftersom den resande är anställd i huvudmannens tjänst eller ej*. Sålunda behandlas i 86 § rättsförhållandet mellan huvudmannen och resande som äro anställda i hans tjänst, under det att 87 § reglerar rättsförhållandet mellan huvudmannen och resande som icke äro anställda i hans tjänst.

Ifrågavarande §§ lyda:

86 §.

Är handelsresande anställd i sin huvudmans tjänst, skola i fråga om hans skyldigheter och rättigheter mot huvudmannen det dem emellan ingångna avtalet och gällande handelsbruk lända till efterrättelse.

I huvudmannens tjänst anställd handelsresande må icke, med mindre rätt därtill följer av avtalet eller giltig anledning föreligger, utan föregående uppsägning skiljas från sin anställning eller själv lämna densamma. Uppsäges avtalet från någondera sidan, skall det upphöra att gälla med utgången av tredje kalendermånaden efter den, då uppsägningen skedde.

Utan huvudmannens lov äge handelsresande, varom i denna paragraf förmåles, icke under sina resor upptaga köpeanbud eller sluta försäljningsavtal för annans räkning än huvudmannens.

Skall till handelsresande, som här avses, lön helt eller delvis utgå i form av provision, skola i fråga om villkoren för provisionens åtnjutande de i 68—70 §§ för handelsagent givna föreskrifter äga motsvarande tillämpning.

87 §.

Är handelsresande icke anställd i sin huvudmans tjänst, skola, så vitt ej annat följer av 1 §, i fråga om hans skyldigheter och rättigheter mot huvudmannen de i 66—74 §§ för handelsagent givna föreskrifter samt beträffande upphörande av rättsförhållandet mellan den resande och hans huvudman vad i 46—52 §§ är om kommissionär stadgat äga motsvarande tillämpning.

Lagen innehåller icke någon närmare definition på nyssnämnda båda slag av handelsresande. I det den 31 december 1912 avgivna *kommittébetänkandet, som låg till grund för kommissionslagen*, anfördes beträffande 86 § bland annat följande:

Under det att till handelsagenter endast hänföras personer, som icke stå i tjänsteförhållande till huvudmannen, gäller om handelsresande, att de kunna vara anställda i sin huvudmans tjänst men icke behöva vara det. De hos ett handelshus anställda resandena pläga i dagligt tal betecknas som dettas fasta resande, men då deras anställning ingalunda behöver vara synnerligen fast, har detta uttryck icke upptagits i det svenska förslaget. Handelsresande, som icke äro anställda hos någon viss firma utan såsom självständiga yrkesidkare resa omkring och upptaga order eller sluta avtal för flera eller färre handelshus, kallas vanligen provisionsresande. Ej heller denna term användes emellertid i förslaget.

Givet är, att i avseende å rättsförhållandet mellan en handelsresande och hans huvudman väsentligen olika regler måste gälla, allt eftersom den resande är anställd i huvudmannens tjänst eller icke. — — —

Att avgöra, huruvida en handelsresande är anställd i sin huvudmans tjänst eller ej, torde i allmänhet icke möta större svårigheter, om man känner inne-

hållet av det dem emellan ingångna avtalet. Däremot låter det sig icke göra att angiva något visst avtalsmoment, som skulle hava avgörande betydelse härutinnan, utan hänsyn måste tagas till samtliga föreliggande omständigheter. Icke ens den omständigheten, att ersättning för utfört arbete skall utgå i form av fast lön, föranleder med nödvändighet därtill, att ett tjänsteförhållande måste anses föreligga. Det kan förekomma, att en fast resande huvudsakligen eller till och med uteslutande avlönas med provision, och å andra sidan finnas provisionsresande, som åtnjuta fast arvode eller fått viss minimiinkomst sig tillförsäkrad. Ej heller den omständigheten, att viss uppsägnings-tid avtalats mellan den resande och hans huvudman, utgör alltid bevis på att den förre är anställd i den senares tjänst. Intet hindrar en provisionsresande att betinga sig uppsägnings-tid, och många fasta resande finnas, som faktiskt äro anställda i huvudmannens tjänst, utan att något avtal träffats om anställningens varaktighet. Såsom utmärkande för en fast resande i motsats till en provisionsresande plägar stundom framhållas, att den förre arbetar endast för ett handelshus, den senare åter för flera. Ej heller detta är alltid riktigt. Först och främst kan det naturligtvis förekomma, att en provisionsresande faktiskt endast sysslar med försäljning av en enda firmas varor. Men där-jämte händer det någon gång, att två eller flera affärsmän slå sig tillsammans och i sin gemensamma tjänst anställa en resande, vilken under sina resor har att samtidigt arbeta för försäljning av deras varor. Och det är icke ovanligt, att en resande, som är anställd i en viss firmas tjänst, med dennas begivande arbetar för försäljning av en eller flera artiklar för andra firmors räkning och sålunda samtidigt är verksam såsom fast resande för en firma och såsom provisionsresande för andra.

Förevarande paragraf handlar om rättsförhållandet mellan huvudman och handelsresande, som är anställd i hans tjänst. Enligt första stycket skola en sådan resandes rättigheter och skyldigheter emot huvudmannen bedömas enligt det dem emellan ingångna avtalet och gällande handelsbruk. Detta följer visserligen redan av 1 § men har ansetts böra i detta sammanhang uttalas för att fästa uppmärksamheten på att förslaget icke avser att reglera deras mellanhavande annat än i vissa särskilda detaljer. Grunden härtill är, att rättsförhållandet dem emellan i det stora hela måste följa samma regler, som eljest gälla mellan en principal och hans biträden, och att en reglering av detta ämne i hela dess vidd skulle falla utom kommitténs uppgift.

Skillnaden mellan sådana handelsresande som äro anställda i huvudmannens tjänst och övriga handelsresande framträder även å andra områden än de i kommissionslagen behandlade. Sålunda ha endast de till den förstnämnda kategorien hänförliga handelsresandena rätt till ersättning för olycksfall i arbete samt förmånsrätt för inestående lön (däri inbegripen även provisionsfordran) vid huvudmannens konkurs. Vidare torde lagen den 11 september 1936 om förenings- och förhandlingsrätt icke vara tillämplig å sådana handelsresande som ej äro anställda i huvudmannens tjänst. Ej heller de på nu nämnda områden gällande författningarna innehålla någon definition på de fall, i vilka en handelsresande skall anses vara anställd i huvudmannens tjänst.

Frågan om *förmånsrätt* för icke fast anställda handelsresande i *huvudmannens konkurs* var föremål för prövning vid 1934 års riksdag i anledning av

en inom första kammaren väckt motion, däri hemställdes att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville utarbeta och för riksdagen framlägga förslag till sådan ändring av 17 kap. 4 § handelsbalken att handelsresande, vare sig de voro fast anställda eller ej, bleve med avseende å rätten att med förmånsrätt utbekomma fordran för lön och provision likställda. Första lagutskottet, som behandlade motionen, hemställde i utlåtande nr 14, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda. Utskottets hemställan bifölls av riksdagen.

Frågan om en allmän rättslig reglering av de i enskild tjänst anställdas arbetsavtal har behandlats av den s. k. *kommittén angående privatanställda*. Den 9 mars 1935 avgav kommittén betänkande med förslag till lag om arbetsavtal (statens offentl. utredn. 1935: 18).

Enligt 1 § i det av kommittén framlagda lagförslaget skulle lagen äga tillämpning å avtal, varigenom ena parten (arbetstagaren) åtog sig att mot ersättning arbeta i tjänst hos andra parten (arbetsgivaren), dock med vissa särskilt angivna undantag. Förslaget avsåg sålunda den egentliga tjänstelekan eller arbetsavtalet i inskränkt bemärkelse. Med orden »arbета i tjänst hos» avsågs enligt motiven att draga gränsen mot arbetsbetinget och uppdraget ävensom mot de mer självständiga formerna av tjänsteleka. Någon närmare bestämning av de fall, i vilka ett tjänsteavtal skulle anses föreligga, förekom icke i lagförslaget; i motiven framhölls emellertid att arbetstagarens lön även kunde utgå i form av provision. I 18 § av förslaget upptogos bestämmelser om att arbetstagare under vissa förutsättningar skulle äga rätt att utbekomma lön jämväl vid sjukdom; denna rätt skulle dock ej omfatta provision.

Frågan om lagstiftning angående arbetsavtal var föremål för behandling vid 1936 års riksdag i anledning av ett flertal motioner, i vilka bland annat yrkades lagstiftning i ämnet i huvudsaklig överensstämmelse med kommitténs förslag. I anslutning till ett framlagt förslag till lag om arbetsavtal hemställdes i likalydande motionerna I: 264 av herr Bagge m. fl. och II: 596 av herr Anderson i Norrköping m. fl., att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående möjligheterna att trygga helt eller delvis provisionsavlönade arbetstagares rätt till ersättning för vid sjukdom mistad provision samt om framläggande av de förslag, vartill utredningen kunde föranleda.

Andra lagutskottet, som behandlade ifrågavarande komplex av motioner, yttrade i utlåtande, nr 57, bland annat, att enligt utskottets mening det lagstiftningsspörsmål som behandlats i kommitténs betänkande vore av stor samhällelig vikt och betydelse. I den lag om arbetsavtal, som utarbetats av kommittén hade nämligen regler givits i fråga om sådana för de anställda så viktiga spörsmål som, bland annat, rätt till uppsägningstid, sjuklön och semester. Utskottet hyste den åsikten att överarbetning av det utredningsmaterial, som ditintills sammanbragts, borde verkställas med all den skynd-

samhet, som vore möjlig, så att förslag i ämnet utan dröjsmål kunde föreläggas riksdagen. Utskottet hemställde med anledning därav, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte låta fortsätta och avsluta utredningen rörande frågan om lagstiftning om arbetsavtal samt för riksdagen framlägga de förslag, vartill utredningen kunde föranleda. Under uttalande, att då utskottet alltså avstyrkte de i vissa motioner framtänkta yrkandena rörande antagande av arbetsavtalslag, detta föranledde att utskottet ej funne skäl tillstyrka riksdagen att bifalla de yrkanden, som framställts i de till dessa motioner beträffande berörda fråga fogade följdmotionerna, hemställde utskottet att bland annat motionerna I: 264 och II: 596 icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Vad utskottet sålunda hemställt bifölls av riksdagen. Frågan om lagstiftning i det av utskottet angivna hänseendet är beroende på Kungl. Maj:ts prövning.

Vid 1937 års riksdag väcktes en motion, nr 352 i andra kammaren av herrar Holmbäck och Dahlbäck, i vilken hemställdes, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om utredning angående en revision av kommissionslagens bestämmelser om handelsresande samt framläggande för riksdagen av det förslag, till vilket denna revision kunde komma.

I motionen anfördes bland annat:

Gränsdragningen mellan 86 och 87 §§ kommissionslagen vore så oklar, att med hänsyn till de viktiga rättsliga konsekvenser för skilda kategorier, en tillämpning av lagens bestämmelser kunde medföra, en bättre definition av det begrepp det här gällde, »handelsresande, anställd i huvudmans tjänst», vore i hög grad påkallad. Sedan den nuvarande lagen för 22 år sedan tillkommit, hade avtalsförhållandena mellan arbetsgivare och handelsresande avsevärt förändrats. En växande benägenhet hos arbetsgivarna att anställa resande mot enbart provision hade givit frågan om nämnda gränsdragning en större betydelse än tidigare. Samtidigt hade denna gränsdragning fått en fördjupad social karaktär, då nya grupper av arbetstagare genom en ur inkomstsynpunkt sett relativt obetydlig förändring av anställningsvillkoren fått sin rättsliga ställning i hög grad försämrad, exempelvis i fråga om förmånsrätt för lönefordran vid konkurs och rätt till ersättning vid olycksfall i arbete.

En utredning i fråga om nämnda gränsdragning syntes efter tillkomsten av 1936 års lag om förenings- och förhandlingsrätt än mera påkallad än tidigare. En följd av de nuvarande bestämmelserna torde nämligen bliva, att alla mot enbart provision anställda eller stora grupper därav icke skulle äga möjlighet att deltaga i sådana organisationer som i nyssnämnda lag avsåges. Man kunde befara, att den ovannämnda tendensen att arbetsgivare i ökad utsträckning anställde resande mot enbart provision komme att framträda starkare, då en företagare på detta sätt kunde frigöra sig från de skyldigheter, nämnda lag kunde pålägga honom gentemot arbetstagarna och deras organisationer. På så sätt funnes risk för att handelsresandekåren genom lagens tillkomst skulle få sin ställning försämrad.

Med hänsyn till dessa förhållanden ävensom med beaktande av att nu-

varande bestämmelser i kommissionslagens berörda paragrafer vid tillämpningen av lagen om förenings- och förhandlingsrätt komme att för vederbörande myndigheter medföra stora tolkningssvårigheter, ansåge motionärerna en utredning påkallad, syftande mot en sådan revision av 86 och 87 §§ kommissionslagen, att begreppet »anställd i huvudmans tjänst» klart definierades. Denna definition borde erhålla sådant innehåll, att så stora grupper som möjligt av nu under 87 § hörande resande inrymdes under 86 §.

Första lagutskottet, som behandlade motionen, hemställde i utlåtande nr 48, att motionen icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda. Denna hemställan bifölls av riksdagen.

I de nu förevarande motionerna anföres bland annat:

Något skäl för särskiljande av olika slags handelsresande, på sätt stadgas i 86 och 87 §§ i kommissionslagen, läser icke längre vara för handen. Såsom ovan anförts, utgå ofta de s. k. *fasta resandenas lön enbart i form av provision*, och s. k. provisionsresande enligt 87 §:s bestämmelser torde alltmera sällan förekomma. En revision av bestämmelserna om handelsresande torde därför i första hand gå ut på att låta 87 § försvinna och i stället sammanslå de olika slagen av resande under en gemensam benämning handelsresande, som i en definition i lagen bestämmes *alltid* vara — i motsats till handelsagent — anställd i huvudmannens tjänst. Genom en sådan enkel lösning skulle alla de ovan berörda nackdelarna försvinna.

Vad som angivits rörande handelsresande bör jämväl kunna gälla för platsförsäljare, som omförmåles i 93 § i lagen. Samma skäl som anförts beträffande handelsresande kunna åberopas för en förbättring av dessa försäljares ställning. Enklarest synes vara att 93 § liksom 87 § förklaras upphöra att gälla, samt att i ett andra stycke i 85 § förklaras, att platsförsäljare skall anses såsom handelsresande och sålunda alltid vara anställd i huvudmannens tjänst samt att samma regler som beträffande handelsresande skola gälla för dylik försäljare. Platsförsäljare, som icke är anställd i huvudmannens tjänst, blir agent och följaktligen egen yrkesutövare.

Såsom av utskottets redogörelse framgår behandlades vid 1937 års riksdag en motion med samma syfte som de nu förevarande. Motionen avslogs av riksdagen efter hemställan av utskottet, som i sitt utlåtande anförde bland annat följande: Utskottet.

Såsom av utskottets redogörelse framgår har kommissionslagen i fråga om rättsförhållandet till tredje man (köparen) gemensamma bestämmelser för samtliga handelsresande. Beträffande rättsförhållandet mellan handelsresanden och hans huvudman gälla däremot av naturliga skäl olika bestämmelser allteftersom handelsresanden är anställd i huvudmannens tjänst eller ej. För en handelsresande, som är anställd i huvudmannens tjänst, regleras rättsförhållandet till huvudmannen i första hand av anställningsavtalet, varjämte vissa supplerande bestämmelser förekomma i 86 § kommissionslagen, exempelvis beträffande uppsägningstid. En handelsresande, som icke är anställd i huvudmannens tjänst, är åter — i likhet med vad som är fallet beträffande handelsagent — en självständig yrkesidkare, och för honom skola i enlighet härmed i fråga om rättsförhållandet till huvudmannen i stort sett tillämpas samma bestämmelser som i lagen äro givna för handelsagenter.

Den uppdelning av handelsresandena i två olika kategorier, från vilken

kommissionslagen sålunda utgår, har icke i lagen till sina förutsättningar närmare bestämts. Huruvida en handelsresande skall anses anställd i huvudmannens tjänst eller icke, får därför avgöras under hänsynstagande till samtliga i det särskilda fallet föreliggande omständigheter. I dagligt tal torde ofta för de båda kategorierna förekomma beteckningarna »fasta resande» resp. »provisionsresande». Dessa benämningar äro emellertid mindre lämpliga, då de ej anknyta till den i lagen avsedda sakliga åtskillnaden, och de torde också kunna verka vilseledande. Benämningarna ha ej heller använts i lagtexten; av bestämmelsen i sista stycket av 86 § framgår tvärtom att en handelsresande kan vara att anse såsom anställd i huvudmannens tjänst ehuru han avlönas allenast med provision. Då en motsatt uppfattning understundom kommit till synes, vill utskottet understryka, att handelsresande som endast åtnjuta provision likväl ej sällan böra kunna anses såsom anställda i huvudmannens tjänst och sålunda hänföras till den i 86 § kommissionslagen upptagna kategorien.

Givetvis kan det i många fall för en handelsresande innebära ett osäkerhetsmoment att icke på förhand veta huruvida han är att hänföra till den ena eller andra kategorien. Att här åstadkomma en fixerad skiljelinje synes emellertid icke vara lätt. Den kommitté som år 1912 framlade förslag till kommissionslagen ansåg för sin del att det överhuvudtaget icke låte sig göra att angiva något visst avtalsmoment som skulle ha avgörande betydelse för bedömande av saken. Utan att obetingat giva sin anslutning till nämnda mening vill utskottet likväl framhålla att med hänsyn till den synnerligen mångskiftande arten av de avtal som gälla mellan handelsresande och deras huvudmän det torde möta utomordentliga svårigheter att erhålla en godtagbar legal definition, varav i varje särskilt fall omedelbart skulle framgå till vilken kategori vederbörande vore att hänföra.

Skillnaden mellan i huvudmannens tjänst anställda och övriga handelsresande möter även på andra områden än dem som äro reglerade i kommissionslagen. Beträffande de sistnämnda handelsresandena — de självständiga yrkesidkarna — äga sålunda bestämmelserna om förmånsrätt i konkurs, om ersättning för olycksfall i arbete samt om förenings- och förhandlingsrätt icke tillämpning. Utskottet vill emellertid betona att tillämpningsområdet för dessa föreskrifter icke är beroende av bestämmelserna i kommissionslagen utan på vad som finnes stadgat i varje särskild författning. Det torde därför ej låta sig göra att, såsom synes vara motionärernas mening, genom ändringar i kommissionslagen utvidga kretsen av de personer vilka skola vara delaktiga av nämnda förmåner. I detta sammanhang anser sig utskottet böra upplysa om att socialstyrelsen i dagarna bifallit en ansökan av Föreningen Sveriges aktiva handelsresande om underhandlingsrätt för föreningens medlemmar jämlikt lagen om förenings- och förhandlingsrätt. Och beträffande lagen om försäkring för olycksfall i arbete må erinras om att frågan om utsträckning av denna lag till att avse även självständiga yrkesidkare flerfaldiga gånger framförts.

Frågan om en allmän arbetsavtalslagstiftning rörande i enskild tjänst anställda m. fl. har, såsom av utskottets redogörelse framgår, varit föremål för utredning av en särskild kommitté. I det förslag till lag om arbetsavtal som framlagts av nämnda kommitté gävos bl. a. regler beträffande för de anställda så viktiga spörsmål som rätt till uppsägningstid, sjuklön och semester. 1936 års riksdag, som i anledning av åtskilliga väckta motioner behandlade nämnda fråga, anhöll i skrivelse till Kungl. Maj:t om fortsatt utredning i ämnet. Vid det slutliga ställningstagandet till lagstiftning på detta område

måste givetvis även övervägas på vilket sätt lagstiftningens tillämplighetsområde skall i lagen bestämmas. Bland nyssnämnda, vid 1936 års riksdag behandlade motioner voro även två som närmast togo sikte på visst anställningsvillkor för provisionsavlönade arbetstagare, av vilka handelsresandena torde utgöra den viktigaste gruppen, och utskottet förutsätter att det i dessa båda motioner framförda särskilda spörsmålet blir föremål för undersökning vid den av riksdagen begärda fortsatta utredningen av arbetsavtalsfrågan. Därigenom torde kunna ernås en bredare basis för bedömande jämväl av frågan huruvida och på vad sätt den i nu förevarande motion åsyftade gränsdragningen mellan de olika slagen av handelsresande låter sig genomföras.

Utskottet finner icke anledning föreligga att frånga de uttalanden i ärendet som utskottet sålunda vid fjolårets riksdag gjort. Vad angår det i motionerna framlagda förslaget synes detta icke utgöra någon framkomlig väg till lösande av frågan om handelsresandenas rättsliga ställning. Utskottet vill härutinnan allenast påpeka, att så som förslaget är avfattat detsamma skulle innebära att sådana handelsresande, vilka icke äro anställda i huvudmannens tjänst utan utgöra självständiga företagare, överhuvud icke skulle falla under kommissionslagen, en ordning som näppeligen åsyftas av motionärerna.

På grund av det anförda får utskottet hemställa,

att förevarande motioner icke måtte till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 10 mars 1938.

På första lagutskottets vägnar:

K. SCHLYTER.

Vid detta ärendes behandling ha härvarit:

från första kammaren: herrar *Schlyter*, *Karl Emil Johanson*, *Wagnsson**, *Karl A. Karlsson*, *Emil Andersson**, *Karl Johan Olsson*, *Roos** och *Egnell*;

från andra kammaren: herrar *Bergquist**, *Lindqvist** och *Hedlund* i Östersund*, *fru Östlund* samt herrar *Ryberg*, *Johansson* i Krogstorp, *Gezelius** och *Landgren*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.